

Oversikt over helsetilstand og risikofaktorer

Prosess i Gran kommune

Folkehelseseminar Gjøvik 13.3 2015

Trinn i prosessen

- Innhenting av statistikk
- Planlegge og avtale dialogmøter
- Gjennomføring og ref
- Etterarbeid dialogmøter
- Høring
- Bearbeiding etter høring
- Politisk behandling nov 2013
- Kort runde etter vedtak

Dialogmøter

- Fysio/ergo, psykisk helse, NAV, barnehagestyrere, skoleledere, Barnevern, Jordmor, Helsestasjonen, PPT, flyktnings tjenesten,
- Kommunale råd - ungdomsråd, eldreråd, rådet for funksjonshemmede
- Dagligvarebransjen sentralt og lokalt (13 butikker + e-post henv.)
- Hadeland vgs
- Lensmannen
- Allmennlegeutvalg

Statistikk

- Folkehelseinstituttets statistikksider – Kommunehelsa og MSIS
- Utdanningsdirektoratet – Skoleporten
- NAV
- Sykehuset Innlandet HF
- SSB - Statistikkbanken
- Ung data undersøkelse (KoRus 2011)

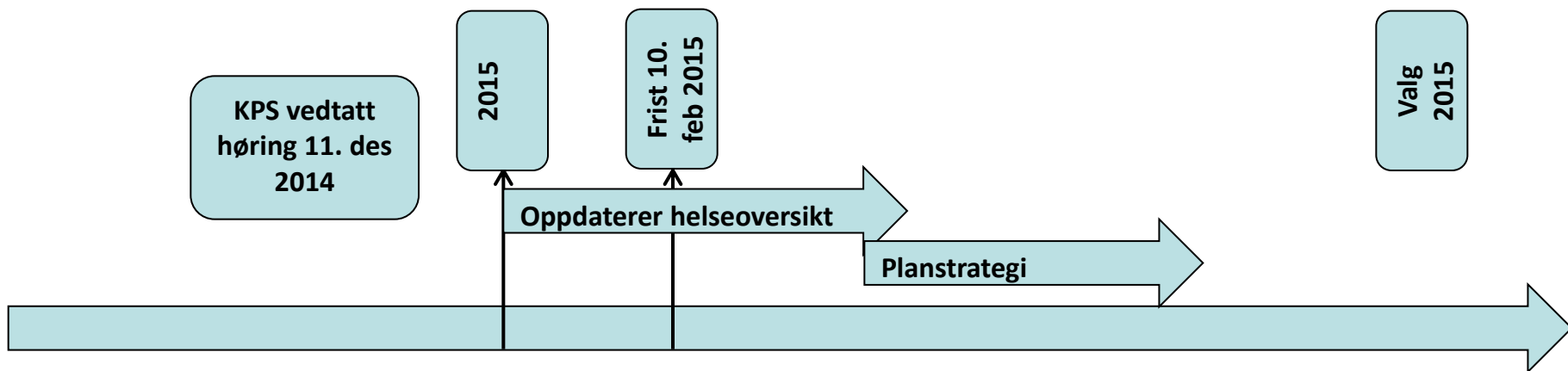
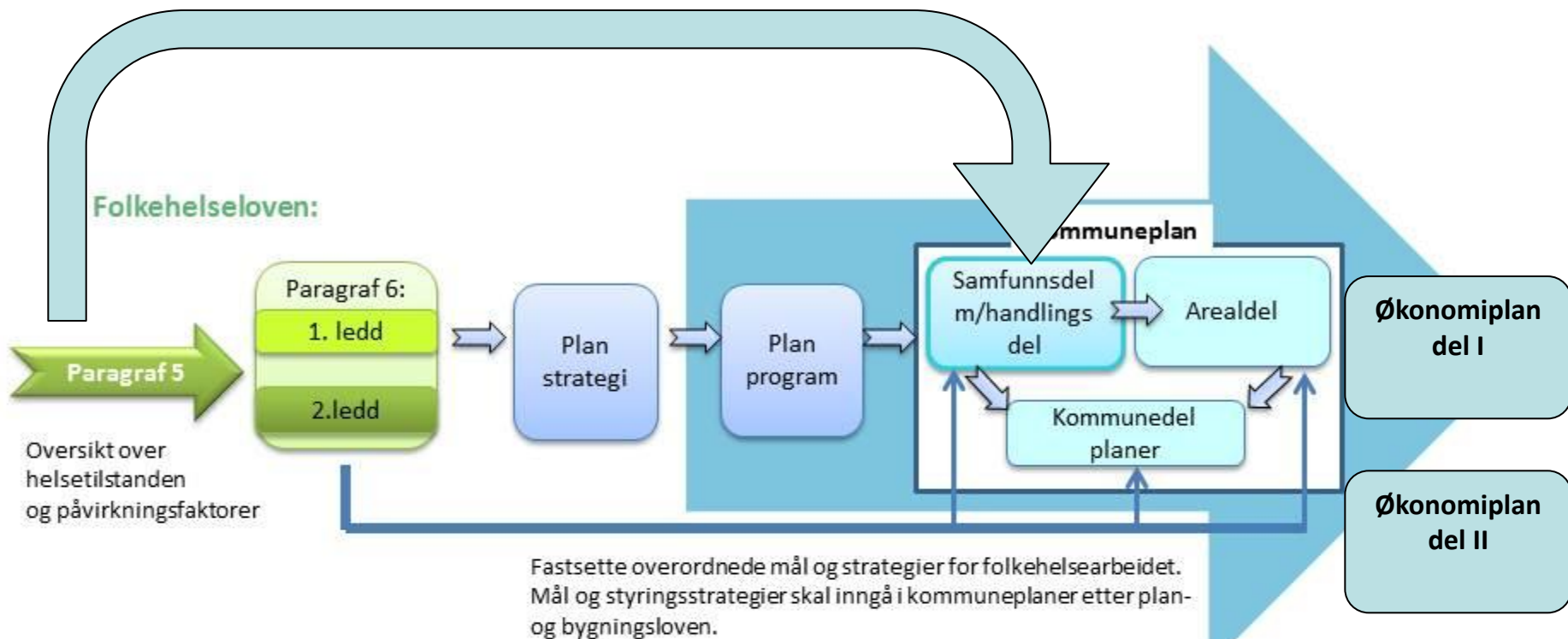
Hoved-konklusjoner /-utfordringer

Folkehelseutfordring nr. 1: **FORELDREKOMPETANSE**

Folkehelseutfordring nr. 2: **FYSISK AKTIVITET**

Folkehelseutfordring nr. 3: **KOSTHOLD**

Erfaringer «Helse i alt vi gjør»

- Helse i alt vi gjør er langsiktig arbeid
- Stor fokus på folkehelse i KPS
- Politisk enighet om folkehelsefokus
- Kobling mellom KPS og økonomiplan
- Tidlig tverrfaglig innsats
 - Omorganisering fra 1. sept. 2014: Barn og familie (PPT, helsestasjon, barnevern, sosialtjenesten, psykisk helsetjeneste)

Kommunikasjon

Hadeland

ONSDAG 23. OKTOBER 2013 • NR. 204 • 95. årgang • Løssalg kr 20 • www.hadeland.net

Nyheter
Har kartlagt folkehelse i Gran - og det er utfordringer

SIDE 4-5

Nyheter
Veldig mange ønsker seg jobb i Hadeland Energi

SIDE 6

- God barndom varer i generasjonene

■ Folkehelsa i Gran kommune er kartlagt

■ Foreldrekompetanse er den viktigste folkehelseutfordringen

Folkehelsa i Gran har blitt satt under lupen det siste året. Mye er bra, men utfordringene er der.

HAARON KALVSHAGEN
hka@hadeland.net • 992 59 741

JAREN: De tre viktigste utfordringene for folkehelsa i kommunen er foreldrekompetanse, fysisk aktivitet og kosthold. Den første gir utslag for de to siste.

- Folkehelseoversikten skal være en plattform for bevisgjering og tilfoll ut blant folk, og for en helsefremmende politikk. Kommune og stat skal selvstggt gjere sin del, men god folkehelse bygges nedentru, sier folkehelsekoordinatoren Sven Sandvik og kommuneovertlege Are Løken.

Gode rollemodeller

Oversikten slår fast at det et godt stykke på veg er foreldre og foresatte som legger grunnlaget for barns psykiske og fysiske startkapital og helse. Selv om foreldrekompetanse anses som den største folkehelseutfordringen, betyr ikke det at flertallet i Gran svikter foreldrerollen.

- Det er viktig å skape bevissthet om at alle aktivt må inkluderes i aktiviteter. Det er for eksempel ikke så lett å komme ny til et sted. Strekk ut en hånd. Det er vel og bra at 90 prosent er fornøyde, men det viktigste er at alle skal med, sier Løken.

Folkehelseoversikten peker på at det på landsbasis er svært mange som opplever stresslidelser og dårlig helse, selv om helsetilstanden i Norge er god. Tall fra Gran i 2010 forteller for eksempel at opp til 25 prosent av jenter i ungdomsskolealder følte seg ulykkelige, triste eller deprimerede.

FAKTA

- Den nye folkehelsekvoten fra 2012 sier at alle kommuner skal ha oversikt over helsetilstanden til befolkningen.
- Gran kommune er tidlig ute. Det siste året er det gjennomført en bred kartlegging av folkehelsa, både fra nasjonale datakilder, kommunale tjenester og andre lokale kilder.
- Foreldrekompetanse, fysisk aktivitet og kosthold er de tre viktigste utfordringene for folkehelsa i Gran.
- Folkehelseoversikten skal behandles i kommunestyret i november. Oversiktsdokumentet skal oppdateres og revideres hvert fjerde år.

FOR LITE GRØNT: - Vi spiser for lite frukt og grønt, og for mye salt og sukker, sier overlege Are Løken.

- Vi har laget et samfunn mange voksne ikke takler. Og stressede voksne gir stressede barn, sier Sandvik.

- Vi har en forventning i samfunnet om at fysisk aktivitet skal skjje i organiserte former. Kanskje dette bygger opp under tidsnød og stress i familier, slik at det blir viktig å velge vekk noe? Hva med å ta med seg barna og gå en tur sammen? fortsetter han.

En av fem er inaktive

Op da er vi over på utfordring nummer to, fysisk aktivitet. Beregningen viser at 20 prosent av befolkningen i Gran er fysisk inaktive.

Det er mye å vinne både for samfunnet og den enkelte hvis denne gruppen blir fysisk aktiv i tråd med anbefalingene om 30 minutters moderat aktivitet hver dag. For eksempel ved å gå en tur eller «ta en pause fra sittingen», som Løken formulerer det.

Undersøkelsene viser også at det skjer noe med barn fra de er 9 år til de blir 15. De fleste næringer er fysisk aktive i henhold til anbefalingene om minst én times fysisk aktivitet hver dag, mens bare halvparten av 15-åringene er det.

Lørdag hver dag

Rundt 20 prosent av alle åtte- og niåringer i Norge var overvektige i 2010. Gran skiller seg neppe ut.

- Selv om lav fysisk aktivitet er medvirkende til overvekt, er dette tall for den aldersgruppen som ennå ikke har redusert den fysiske aktiviteten. Økt inntak av brus og godterier er en viktig årsak. Bak den igjen står folkehelseutfordring nummer én, voksne klarer ikke å sette grenser for «kosen». Alle dager har blitt lørdag, sier overlege Løken.

Og kostholdsanbefalingene generelt er klare: spis mer frukt og grønnsaker, reduser forbruket av salt og sukker.

BESYNNE TIDLIG: Gode oppvekstvilkår er den viktigste forutsetningen for god folkehelse, og folkehelsekoordinatoren Sven Sandvik. De holdningene barn får fra foreldre og fore

viser folkehelseoversikten for Gran kommune. - En god barndom varer i generasjoner, sier kommuneovertlege sate overfører de i neste omgang til sine barn igjen.

Illustrasjonsfoto: Haakon